

TARTU ÜLIKOOL
eetikakeskus

Õpetaja eetikakoodeksi rakendussüsteemi lähtepunktid, eesmärgid ja võimalused

Prof Halliki Harro-Loit (TÜ kommunikatsioonieetika õppejõud), prof Margit Sutrop (TÜ eetikakeskuse juhataja), Katrin Velbaum (TÜ eetikakeskuse projektijuht)

11. aprill 2025 veebis

Seminari kava

- ▶ Kuidas õpetaja eetikakoodeksit on võimalik kasutada.

Pilootaasta eesmärgid

- ▶ Erinevate professionaalsete eetikakoodeksite rakendamise võlu ja valu. Meie senised õppetunnid
- ▶ Millised on rakendussüsteemi loomise riskid asutusele ja kuidas neid maandada?
 - ▶ Milliseid pädevusi on vaja arendada, et riske maandada
 - ▶ Mis on eetika nõukoda, kuidas seda moodustada ja töös hoida
 - ▶ Kaasuste menetlemise protseduurireeglid

Kuidas õpetaja eetikakoodeksit on võimalik kasutada?

- ▶ Uuendatud eetikakoodeksi mustand <https://eetika.ee/et/opetaja-eetikakoodeks>
- ▶ Eetikakoodeksi peamine eesmärk on piiritleda professionaalne väärtusruum ja anda pidepunkte eetiliste kaalutluste tegemiseks
 - ▶ Õpetaja eneserefleksioon ja arutelud teiste kolleegidega
- ▶ Juhi roll ajakohastatud eetikakoodeksis
 - ▶ Juht on õpetaja professionaalse ja moraalse arengu toetaja

Rakendussüsteemi pilootaasta eesmärgid

- ▶ Ajakohastatud eetikakoodeksi testimine
- ▶ Saada koos tööle asutusesisene eetikanõukoda (leida üles takistused ja probleemid erinevat tüüpi organisatsioonide jaoks)
- ▶ Saada ettekujutus, milline võiks olla üleriigiline nõukoda (n-ö rakendussüsteemi teine aste)

Erievate professionaalsete eetikakoodeksite rakendamise võlu ja valu. Meie senised õppetunnid

- ▶ Kogemus teistest valdkondadest
 - ▶ „Ära tee haiget“
 - ▶ Nõukodadel on vaja kasvatada pädevusi (Juhendmaterjal nr 1)
 - ▶ Pädevusi saab kasvatada lumepalli meetodil

Millised on rakendussüsteemi loomise riskid asutusele ja kuidas neid maandada?

- ▶ Kui peamine rõhuasetus on süüdimõistmisel või karistamisel, siis kaob inimestel ära arutamise julgus.
- ▶ Samas on vaja haridusasutustel leida lahendusi eetilistelt keerulistele probleemidele.
- ▶ Nõukogul peab olema sõbralik autoriteet. Selleks on vaja pädevusi.
- ▶ Eesmärk on kasvatada **kriitiliste küsimuste küsimise kultuuri**.
- ▶ Riske maandavad sõnastatud protseduurireeglid.

Milliseid kompetentse on vaja arendada, et riske maandada

- ▶ Juhendmaterjal nr 1

Märkamisoskus ja
moraalne
kujutusvõime

Nõu küsimise,
abipalve ja
kaebuse
formaatide
loomine

Puuduva info
märkamise ning
juurde küsimine;
dialoogi loomise
oskus

Õpetaja
eetikakoodeksi
tõlgendamine

Kaalutlemine ja
otsustamine

Mis on eetikanõukoja eesmärgid, kuidas seda moodustada ja töös hoida

- ▶ Juhendmaterjal nr 2
- ▶ Nõukoja eesmärgid/funktsioonid. Variandid:
 1. Anda nõu, kui haridusasutuse kogukonna liikmetel tekivad küsimused ja kahtlused, kas üks või teine olukord vajaks õpetajaeetika vaatest läbi arutamist.
 2. Toetada abipalujat, kui abisoov on selgesti formuleeritud ja nõukojal on võimalik abi pakkuda analüüsi, kaalutlemise ja vahendamise kaudu. Vt ka juhendmaterjali nr 3 „Nõukoja protseduuri reeglid“.
 3. Vastata kaebustele, mille esitab haridusasutuse kogukonna liige (õpetaja, õpilane, tugitöötaja, asutusepidaja, lapsevanem).

Moodustada saab nõukoja näiteks kas representatiivsel alusel või motiveeritud inimeste koguna. Rotatsioon ühekaupa – et kasvatada pädevust „lumepalli“ meetodil.

Kaasuste menetlemise protseduurireeglid – osaliselt sõltuvad juhtumist

Juhendmaterjal nr 3

On vaja luua protseduurireeglid juhtumite menetlemiseks (aeg, täiendava teabe küsimine, juhtumi vormistamine, arutluse kord, konfidentsiaalsuse tagamine, huvide konfliktide käsitlemine, otsuse kujundamine ja vormistamine, sellest teatamine osapooltele, vajadusel edasikaebamise kord; seisukoha arhiveerimine/pseudonüümimine; edaspidine kasutus /avalikustamine).

Kelle pöördumisi nõukoda menetleb?

Milliseid? (nõukoja legitiimsuse ja kompetentsi piirid)

Suur aitäh!

<https://eetika.ee/et/opetaja-eetikakoodeks>